

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук

Кафедра професійної та технологічної освіти і загальної фізики

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна практика
(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма «Машинобудування»
(назва програми)

Обов'язкова (ОК 38)
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Спеціальність 015.34 – Професійна освіта (машинобудування)
(шифр і назва спеціальності)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати мову викладання)

Розробник Крамар Валерій Максимович, д.ф.-м.н., професор,
професор кафедри професійної та технологічної освіти

Профайл викладача

<https://generalp.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/kramar-valerii-maksymovych/>
(посилання на сторінку з інформацією про викладача)

Контактний телефон +380958065931
(номер телефону, за яким можна зв'язатися з викладачем у разі потреби)

Е-адреса v.kramar@chnu.edu.ua
(E-mail, за яким можна зв'язатися з викладачем у разі потреби)

1. Загальні положення

Навчальна (ознайомлювально-педагогічна) практика належить до обов'язкових компонентів освітньої програми «Машинобудування» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015.34 – Професійна освіта (машинобудування).

Практика загальним обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 годин) реалізується двома частинами по 3 кредити кожний – у другому та шостому семестрах (один день на тиждень).

Бази практики: Державні професійно-технічні навчальні заклади «Чернівецький професійний машинобудівний ліцей», «Чернівецький ліцей автомобільного сервісу», інші заклади професійної (професійно-технічної) освіти Чернівецької або інших областей (на підставі договорів).

Форми проведення практики – очна або дистанційна (у разі введення дистанційного навчання).

2. Мета та завдання навчальної практики

Мета практики полягає в ознайомленні здобувачами першого рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Машинобудування» з сучасними формами та методами виробничого навчання, технологіями та обладнанням машинобудівного виробництва.

Навчальна практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої професійної освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення, органічне поєднання з теоретичними та практичними (лабораторними) заняттями, отримання здобувачами достатнього обсягу компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Машинобудування» першого (бакалаврського) рівня освіти.

Завдання навчальної практики полягає у:

- ознайомленні студентів із сучасними формами навчально-виховної роботи у закладах професійно-технічної освіти (ЗПТО), передовим педагогічним досвідом, методами реалізації основних завдань Концепції реалізації державної політики у сфері ПТО «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року»;
- закріпленні та поглибленні знань з фундаментальних і фахових дисциплін;
- набуття навичок організації безпечної роботи у процесі виробничого навчання з використанням правил використання інструментів, вимог техніки безпеки та захисту довкілля;
- формуванні психологічної готовності до роботи в ЗПТО;
- розвитку особистих якостей, необхідних для успішного здійснення професійної діяльності педагога ЗПТО;
- формуванні загальних і фахових компетентностей щодо провадження професійної діяльності та на основі розуміння професійних функцій педагога ЗПТО;
- встановленні та поглибленні зв'язку теоретичних знань студентів з реальним навчально-виховним процесом, розвитку вмінь та навичок до їх використання під час вирішення конкретних навчальних і виховних ситуацій;
- формування навичок щодо підготовки і проведення занять із загальнотехнічних дисциплін, позакласних навчальних і виховних заходів;
- вихованні у студентів національно-патріотичних, інтелектуальних, моральних, етичних та інших якостей, інтересу і любові до обраної професії, потреби в самоосвіті та саморозвитку.

Відповідно до змісту освітньо-професійної програми «Машинобудування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015.34 –

Професійна освіта (машинобудування) під час проходження практик студентів має бути забезпечення набуття таких професійних компетентностей, як здатність:

- спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- приймати обґрунтовані рішення;
- до використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- працювати в команді;
- цінувати й поважати різноманітність та мультикультурність;
- виявляти ініціативу та підприємливість;
- усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;
- застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності;
- забезпечувати формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії;
- керувати навчальними/розвивальними проектами;
- спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення;
- аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації;
- здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти;
- упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці;
- використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук;
- до експлуатації навчального обладнання кабінетів, лабораторій і майстерень, контролю його стану, а також створення методичного забезпечення лабораторно-практичних занять з дисциплін спеціалізації.

У результаті проходження практики здобувачі повинні досягти наступних результатів:

- володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації);
- володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами;
- доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами;
- володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу;
- уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти;
- застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі;
- володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти;
- знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації);
- розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації);
- уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до спеціалізації);
- емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики;
- забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності;

- володіти навичками експлуатації навчального обладнання кабінетів, лабораторій і майстерень, контролю його стану та створення методичного забезпечення лабораторно-практичних занять з дисциплін спеціалізації;
- володіти навичками проведення усної та мультимедійної презентації, підготовки письмового звіту за результатами професійної діяльності або дослідження щодо сучасних концепцій, технологій та методів професійної освіти для загальної аудиторії.

3. Організаційні вимоги до педагогічної практики студентів

Навчальна практика студентів організовується Інститутом силами кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики на основі наказу по університету, де затверджується керівник педагогічної практики, який здійснює безпосереднє керівництво педагогічною практикою студентів.

Перед початком практики організовується настановна конференція, на якій студентам роз'яснюються задачі, зміст та порядок її проходження. Під час проходження практики студент з метою набуття конкретних компетентностей повинен виконувати індивідуальні навчальні та/або, виробничі (практичні) завдання.

Тему індивідуального завдання студент отримує на кафедрі за згодою керівника практикою безпосередньо перед вибуттям на практику.

Робочий день студента-практиканта в закладі бази практики становить 6 годин. Для ознайомлення з формами і методами навчально-виховної роботи з учнями практиканти відвідують заняття з виробничого навчання та заходи з позакласної навчально-виховної роботи. У процесі практики студенти виконують завдання практики та ведуть щоденник практики. По завершенні практики студенти оформляють звіт, у якому мають бути висвітлені результати, досягнуті у період проходження практики. Звіт повинен бути оформлений відповідно до вимог Стандарту щодо технічних звітів і структурований наступним чином:

- титульний аркуш;
- звіт (опис набутих умінь і навичок, конкретні результати і т.п.);
- висновки практиканта щодо отриманих ним результатів, його зауваження та пропозиції (за наявності) щодо організації практики.

Режим роботи студентів практикантів визначається керівниками практики відповідно до вимог Статуту закладу. Практиканти підпорядковуються Правилам внутрішнього розпорядку, виконують розпорядження адміністрації закладу та керівників практики. У разі невиконання вимог, що пред'являються до практиканта, він може бути усунений від проходження практики. Студент, усунений від практики або робота якого за практику визнана незадовільною, вважається тим, що не виконав навчальний план даного семестру.

Навчальна практика завершується підсумковою конференцією, на якій заслуховуються звіти практикантів, підводяться підсумки і оцінюються результати практики.

4. Зміст навчальної (ознайомлювальної педагогічної) практики

Частина 1 (другий семестр).

Змістовий модуль 1. Організаційно-методичний

Тема 1. Ознайомлення з метою, завданнями та вимогами щодо порядку проходження і очікуваних результатів практики.

Тема 2. Організаційний етап роботи студентів на кафедрі та ЗПТО.

Змістовий модуль 2. Професійно-діяльнісний

Тема 3. Ознайомлення з роботою закладу професійно-технічної освіти (ЗПТО).

Тема 4. Виконання студентами практичних завдань на базі практики.

Тема 5. Оформлення звітної документації практики.

Заняття та екскурсії під час практики

1. Ознайомлення із закладом бази практики.
2. Ознайомлення з планом роботи учнівської групи/гуртка ліцею.
3. Ознайомлення з виробничими операціями у навчальних майстернях ліцею.
4. Ознайомлення з тематикою, планом і організацією виховних заходів у ЗПТО.

Перелік індивідуальних завдань

1. Ознайомитись із специфікою роботи та структурою ЗПТО, основними напрямками діяльності та номенклатурою професій.

2. Ознайомитись з організацією та формами проведення навчальної роботи у ЗПТО.

3. Ознайомитись із санітарно-гігієнічними вимогами до організації робочого місця, правилами безпеки життєдіяльності, технікою безпеки та правилами поведінки.

4. Підготувати реферат і доповідь на обрану тему (див. примірний перелік), розробити наочність для її презентації:

«Властивості конструкційних матеріалів (на вибір)», «Технології обробки конструкційних матеріалів (на вибір)», «Інструмент для обробки конструкційних матеріалів (на вибір)», «Слюсарні роботи та інструмент», «Різання металів: технології та інструмент», «Верстатна обробка конструкційних матеріалів (на вибір)», «Верстатне обладнання машинобудівного виробництва», «Технології зварювання металів (на вибір)», «Обладнання та прийоми зварювальних робіт», «Електричне дугове зварювання», «Газове зварювання», «Контактне електрозварювання», «Паяння металів і сплавів», «Підшипники ковзання: призначення, види, особливості конструкції», «Підшипники кочення: призначення, види, особливості конструкції», «Вузли (агрегати) робочих машин (на вибір)», «Елементи електронної пам'яті», «Електротехнічні матеріали в машино- та приладобудуванні», «Основні складові елементи та принципи роботи технічних засобів (на вибір)».

5. Спроекувати і виготовити виріб за власним задумом за обраною тематикою.

Частина 2 (шостий семестр).

Змістовий модуль 3. Організаційно-методичний

Тема 1. Мета, завдання навчальної педагогічної практики у ЗПТО.

Тема 2. Структура освітнього процесу. Форми організації навчального процесу в ЗПТО.

Тема 3. Ознайомлення з особливостями організації та методами роботи майстра та викладача загальнотехнічних/спеціальних дисциплін у ЗПТО.

Змістовий модуль 4. Основи організації навчальної роботи у ЗПТО

Тема 4. Знайомство календарним планом навчальної дисципліни/предмету/гуртка. Ознайомлення з нормативними документами та методичним забезпеченням. Складання планів-конспектів занять. Заповнення журналу планування і обліку роботи групи/гуртка.

Тема 5. Розробка сценарію виховного заходу.

Тема 6. Ознайомлення з формами та методами профорієнтаційної роботи у ЗПТО.

Індивідуальні завдання

У процесі практики студенти виконують такі завдання:

1. Набувають навичок самостійної роботи з учнівськими/юнацькими колективами.
2. Оволодівають різноманітними формами і методами навчальної і виховної роботи.
3. Набувають умінь і навичок з охорони життя та здоров'я учнів.
4. Формують відповідальне і творче відношення до проведення навчальної/гурткової роботи з учнями.

5. Критерії оцінювання

Основними критеріями оцінки результатів навчальної практики є:

- ступінь сформованості професіональних компетентностей;

- рівень теоретичного осмислення студентами своєї практичної діяльності (її задач, змісту, методів, результатів, складнощів);
- рівень професійної і суспільної спрямованості майбутніх педагогів (інтерес до педагогічної професії, любов до дітей, активність, відповідальне і творче відношення до роботи).

**Розподіл показників оцінювання навчальної діяльності практиканта
(у балах)**

ЗМ 1		ЗМ 2			Індивідуальні завдання	Захист практики	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5			
5	5	10	10	10	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	задовільно
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

6. Рекомендована література

1. Про професійну (пофесійно-технічну) освіту: Закон України № 651-ХІV, зі змінами (№ 107-VI від 28 грудня 2007 р.) // www.osvita.org.ua/pravo/law_04c.
2. Сушенцева Л.Л. Форми організації професійного навчання в сучасному професійно-технічному навчальному закладі. – Кривий Ріг : КДПУ, 2003. – 74с.
3. Коваленко О.Е. Методика професійного навчання / О.Е. Коваленко. – Харків : 2008. – 320 с.
4. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: навч.-метод. посібник/[за ред. Н.Г. Ничкало]. - Н.Г. Ничкало, В.О. Зайчук, Н.М. Розенберг та ін. – К.: Вища школа, 1992. – 334 с.
5. Шайко-Шайковський О.Г., Крамар В.М. Технології та устаткування виробництва конструкційних матеріалів у машино- і приладобудуванні: Навчальний посібник. – Чернівці: Видав. дім «Родовід», 2014. – 163 с.
6. Пахолук А.П. Основи матеріалознавства і конструкційні матеріали : посібник / А. П. Пахолук, О. А. Пахолук. – Львів : Світ, 2005. – 172 с.
7. Равська Н.С. Металорізальні інструменти: підручник - Житомир: ЖДТУ, 2016. – 612 с.
8. Інструменти для механічної обробки матеріалів / Стискін Г.М. та ін.– Львів, 2000.– 497 с.
9. Технологія верстатних робіт: навч. посіб. для проф.-техн. навч. закладів / М.А. Вайнтрауб, В.Й. Засельський, Д.В. Пополов, за наук. ред. М.А. Вайнтрауба. – К. : 2015. – 199 с.